

DOI: 10.15276/ETR.05.2021.2
 DOI: 10.5281/zenodo.6647362
 UDC: 338.32.053.4
 JEL: M20

АНАЛІЗ СТАНУ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

ANALYZE THE ASSETS OF THE ENTERPRISE

Olha S. Brahina, PhD in Economics
 Odesa Polytechnic State University, Odesa, Ukraine
 ORCID: 0000-0002-2050-552X
 Email: BrahinaOS@ukr.net

Vladislav O. Romanovsky
 Odesa Polytechnic State University, Odesa, Ukraine
 Email: headshotom1.2000@gmail.com

Received 11.10.2021

Брагіна О.С., Романовський В.О. Аналіз стану активів підприємства. Науково-методична стаття.

У статті обґрунтована актуальність здійснення аналізу стану активів підприємства. Визначено сутність поняття «активи» та охарактеризовано процес здійснення аналізу активів підприємства. В ході дослідження нами було розроблена структурно-логічна схема проведення оцінки стану активів підприємства та сформована модель процесу оцінки стану активів підприємства. З метою здійснення аналізу стану активів підприємства було сформовано групи показників, зокрема показники, що характеризують стан і рівень забезпеченості основними фондами, показники, що характеризують ефективність використання основних фондів та показники, що характеризують ефективність використання оборотних активів.

В якості об'єкту дослідження було обрано підприємство ТОВ «ТЕХНОЮГ». В цілях аналізу стану активів підприємства було здійснено аналіз стану та динаміки активів, аналіз структури активів, аналіз джерел формування активів, аналіз показників ефективності використання оборотних активів та аналіз показників ефективності використання необоротних активів.

Ключові слова: аналіз, стан, активи, підприємство, процес, групи показників

Brahina O.S., Romanovsky V.A. Analysis of the state of the assets of the enterprise. Scientific and methodical article.

The article substantiates the relevance of the analysis of the state of enterprise assets. The essence of the concept of "assets" is determined and the process of the analysis of the assets of the enterprise is characterized. In the course of the study, we developed a structural and logical scheme for assessing the state of the company's assets and formed a model for the process of assessing the state of the company's assets. In order to analyze the state of the company's assets, a group of indicators was formed, in particular, indicators characterizing the state and level of provision of fixed assets, indicators characterizing the efficiency of using fixed assets and indicators characterizing the efficiency of using current assets.

The object of the study was the enterprise TEKHNOYUG LLC. In order to analyze the state of the company's assets, an analysis of the state and dynamics of assets, an analysis of the structure of assets, an analysis of the sources of formation of assets, an analysis of indicators of the efficiency of using current assets and an analysis of indicators of the efficiency of using fixed assets were carried out.

Keywords: analysis, condition, assets, company, process, groups of indicators

Сучасні ринкові умови ведення господарської діяльності дають змогу побачити, що розвиток економічних відносин, разом із збільшенням конкуренції, все більше підштовхує підприємців до вирішення питання управління станом активів. Результати в будь-якій сфері ведення господарства залежить від ефективності використання матеріальних та фінансових ресурсів, які як життєво важлива система забезпечують розвиток підприємства. Тому піклування про активи є важливим моментом в результаті діяльності будь-якого підприємства, в умовах сучасної економіки ці питання мають найважливіше значення. Таким чином, особливого значення в сьгоднішніх умовах набуває процес аналізу стану активів підприємства.

Актуальність досліджуваного в статті аналізу стану активів підприємства та економіко-правові аспекти їх розвитку, їх теоретичне і практичне значення обумовили вибір теми дослідження, її мету та зміст.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Теоретико-методологічна база аналізу стану активів підприємства, та економіко-правові аспекти їх розвитку досліджували такі вчені, як Пушкар М.С., Фаріон І.Д., Урбан Н.М., Щаділова С.Н., Бункіна М.К., Семенов А.М., Лахтіонова Л.А., Пріб К.А., Федько В.І., Бункіна М.К., Семенов А.М., Пріб К.А., Федько В.І., Ламанов І.П., а також інформацію представлено у Великому Енциклопедичному Словнику та Сучасній енциклопедії.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

Незважаючи на достатній рівень вивченості проблеми [1-16] процес аналізу стану активів і досі лишається невирішеним і потребує подальшого дослідження. *Метою статті є аналіз стану активів підприємства.*

Виклад основного матеріалу дослідження

«Поняття «активи» є надзвичайно важливою категорією у обліковій, фінансовій, управлінській, правовій та інших аспектах практичної економічної роботи будь-якого підприємства. Аспекти категорії «активи» часто ототожнюються з такими категоріями як «фінансові ресурси», «виробничі засоби» і навіть «капітал» [1].

«Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» активи – це ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому. Цим Положенням (стандартом)

визначені зміст і форма Балансу та загальні вимоги до розкриття його статей. Баланс — це звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал. Він складається з двох розділів – активу, де представлені господарські засоби, і пасиву, де згруповані їх джерела» [1-2]. Це визначення базується на принципах міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Економічну сутність активів підприємства неодноразово досліджували у своїх працях зарубіжні та вітчизняні вчені. Здійснюючи узагальнення різних трактувань щодо визначення сутності активи підприємства можна виділити декілька основних підходів (рис. 1).

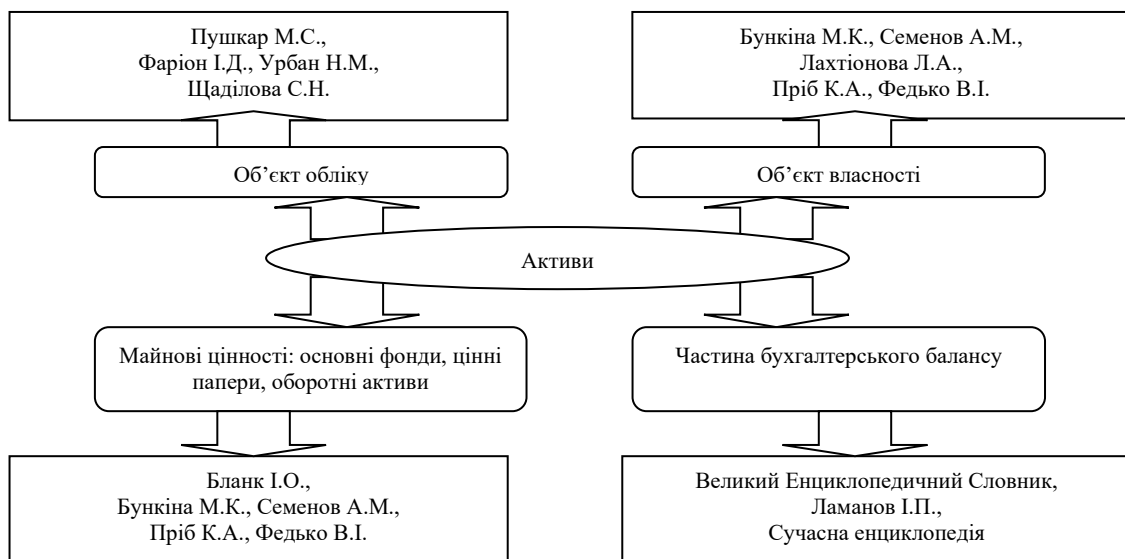

Рисунок 1. Узагальнення підходів до визначення дефініції «активи» в літературних джерелах
Джерело: складено авторами за матеріалами [5-14].

Таким чином, наведений огляд та узагальнення підходів до визначення дефініції «активи» дав можливість сформулювати чотири основні підходи. Перша група вчених розглядає активи підприємства як об'єкт обліку. Прихильниками даного підходу є Пушкар М.С., Фаріон І.Д., Урбан Н.М., Щаділова С.Н. Значна кількість вчених розглядають активи як об'єкт власності. Прихильниками даного підходу є Бункіна М.К., Семенов А.М., Лахтіонова Л.А., Пріб К.А., Федько В.І. Такі вчені як Бланк І.О., Бункіна М.К., Семенов А.М., Пріб К.А. та Федько В.І. розглядають активи як майнові цінності: основні фонди, цінні папери, оборотні активи. Визначення активів з позиції частини бухгалтерського балансу представлено в Великому Енциклопедичному Словнику, сучасній енциклопедії та науковцем Ламановим І.П. Узагальнюючи наведені визначення та підходи слід зазначити, що «активи підприємства – це сукупність майнових цінностей, таких як кошти, цінні папери, основні фонди та оборотні активи, розрахунки з дебіторами, об'єкти права інтелектуальної, що використовуються у господарській діяльності з метою отримання прибутку» [5; 10].

Аналіз стану активів є важливою для підприємств будь-якої форми власності і умов господарювання і за останній час вона стала особливо актуальною. Активи підприємства виступають контрольовані підприємством ресурсами, їх використання призводять до збільшення економічних вигод у майбутньому. Тому, методика оцінки стану активів повинна відповідати поставленій меті та включати відповідні інструменти. Інформаційною базою при проведенні оцінки стану активів підприємства слугують наступні джерела інформації: форма №2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» та форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)». Розроблена нами структурно-логічна схема проведення оцінки стану активів підприємства (рис. 2.).

Варто відмітити, що саме IV етап посідає ключове місце в схемі проведення оцінки ефективності формування і використання прибутку підприємства. Отже, зупинимося більш детально на кожній зі стадій IV етапу проведення оцінки ефективності формування і використання прибутку (рис.3).

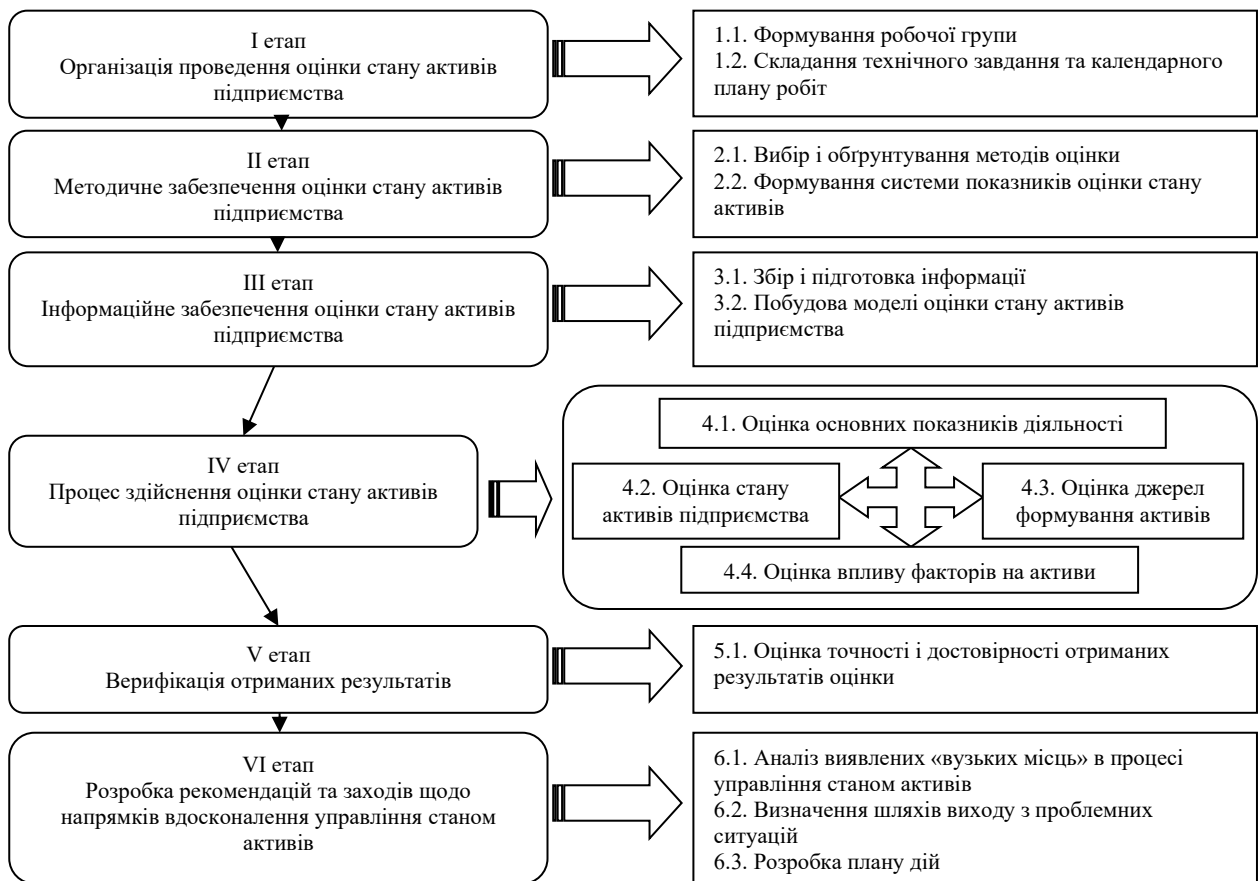

Рисунок 2. Структурно-логічна схема методики проведення оцінки стану активів підприємства

Джерело: власна розробка авторів

Зазначена модель проведення аналітичних робіт з оцінки стану активів підприємства (рис. 3), на нашу думку, дозволить максимально повно не

тільки проаналізувати стан та ефективність управління активами, але і оцінити вплив можливих факторів на його ефективність.

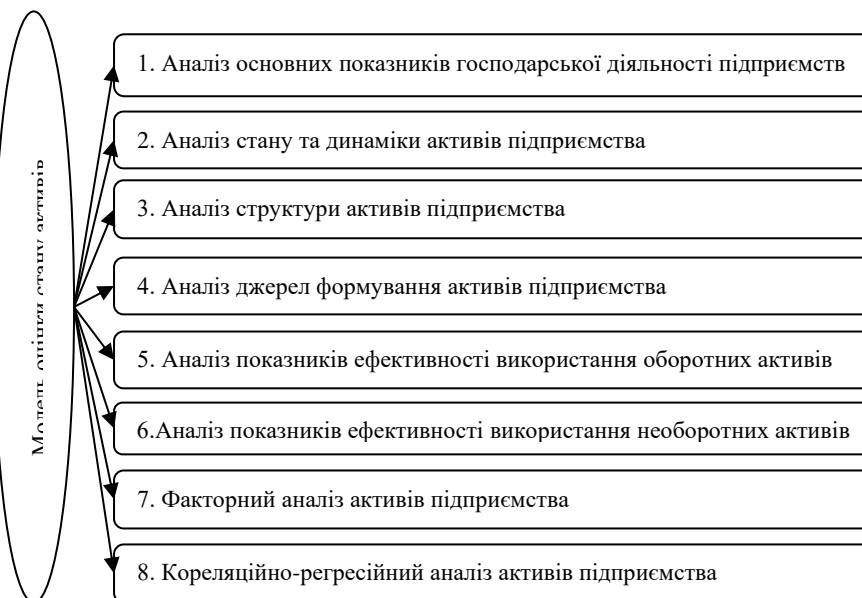

Рисунок 3. Модель процесу оцінки стану активів підприємства

Джерело: власна розробка авторів

Зупинимося більш детально на кожній стадії моделі оцінки стану активів підприємства: — процес дослідження основних показників

діяльності підприємства дасть можливість судити про загальний стан підприємства, виявити позитивні і негативні сторони в його

- діяльності, вузькі місяці;
- аналіз стану та динаміки активів підприємства основною метою вбачає дослідження динаміки за два останні роки в цілому та за окремими складовими;
- аналіз структури активів підприємства вбачає здійснення оцінки фактичних значень структури за дослідження динаміки їх зміни;
- аналіз джерел формування активів підприємства передбачає виявлення всіх джерел, за рахунок яких формуються активи підприємства та оцінці розміру кожного;
- аналіз показників ефективності використання оборотних активів передбачає здійснення оцінки за досліджувані роки та динаміку їх зміни, визначення інтегрального показника ефективності;
- аналіз показників ефективності використання необоротних активів передбачає здійснення оцінки за досліджувані роки та динаміку їх зміни, визначення інтегрального показника ефективності;
- факторний аналіз активів підприємства. основною метою факторного аналізу активів підприємства є обґрунтуванню резервів підвищення ефективності його формування;

— кореляційно-регресійний аналіз активів підприємства представляє собою побудову та аналіз економіко-математичної моделі у вигляді рівняння регресії (рівняння кореляційного зв'язку), що виражає залежність результативної ознаки, тобто активів від однієї або кількох ознак-факторів і дає оцінку міри щільності зв'язку.

Можна виділити такі методики факторного аналізу для оцінки впливу факторів на активи підприємства [3, с.128-139]:

- метод ланцюгових підстановок;
- метод абсолютних різниць;
- метод відносних різниць;
- індексний метод;
- інтегральний метод;
- метод пропорційного ділення;
- метод часткової участі;
- логарифмічний метод.

Оцінка активів підприємства ґрунтується на ефективності за основними складовими, зокрема оцінка ефективності необоротних та оборотних активів.

Показники, що характеризують стан і рівень забезпеченості основними фондами (табл. 1.).

Таблиця 1. Показники, що характеризують стан і рівень забезпеченості основними фондами

Показники	Формула розрахунку	Умовні позначення
1. Коефіцієнт об'новлення (K_o)	$K_o = \frac{\Phi_{ВВ}}{\Phi_{К}}$	$\Phi_{ВВ}$ – вартість основних фондів, що знову надійшли за звітний період; $\Phi_{К}$ – вартість на кінець періоду.
2. Коефіцієнт вибуття ($K_{виб}$)	$K_{виб} = \frac{\Phi_{виб}}{\Phi_{поч}}$	$\Phi_{виб}$ – вартість вибувчих за звітний період основних фондів; $\Phi_{поч}$ – вартість на початок періоду.
3. Коефіцієнт приросту ($K_{пр}$)	$K_{пр} = \frac{\Phi_{пр}}{\Phi_{поч}}$	$\Phi_{пр}$ – вартість приросту основних фондів; $\Phi_{поч}$ – вартість на початок періоду.
4. Коефіцієнт відтворення основних фондів ($K_{відтв}$)	$K_{відтв} = \frac{KB}{\Phi_{ВВ}}$	KB – сума капітальних вкладень; $\Phi_{ВВ}$ – вартість основних фондів, що знову надійшли за звітний період.
5. Коефіцієнт інтенсивного об'новлення ($K_{інт}$)	$K_{інт} = \frac{\Phi_{виб}}{\Phi_{ВВ}}$	$\Phi_{виб}$ – вартість вибувчих за звітний період основних фондів; $\Phi_{ВВ}$ – вартість основних фондів, що знову надійшли за звітний період.
6. Коефіцієнт оптимальності вибуття основних фондів ($K_{опт.виб}$)	$K_{опт.виб} = \frac{\Phi_{виб\ факт}}{\Phi_{виб\ норм}}$	$\Phi_{виб}$ – вартість вибувчих за звітний період основних фондів.
7. Коефіцієнт зносу ($K_з$)	$K_з = \frac{З}{\Phi_{п}}$	$З$ – сума зносу; $\Phi_{п}$ – первісна вартість основних фондів.
8. Коефіцієнт гідності ($K_г$)	$K_г = \frac{\Phi_{зал}}{\Phi_{п}} = 1 - K_з$	$\Phi_{зал}$ – залишкова вартість основних фондів.
9. Фондооснащеність ($\Phi_{осн}$)	$\Phi_{осн} = \frac{\Phi_{ср}}{Ч}$	$\Phi_{ср}$ – середньорічна вартість основних фондів; $Ч$ – чисельність робітників підприємства.
10. Фондоозброєність ($\Phi_{озб}$)	$K_{озб} = \frac{\Phi_{факт}}{Ч_{вир}}$	$\Phi_{факт}$ – середньорічна вартість активних основних фондів; $Ч_{вир}$ – чисельність виробничих робітників підприємства.

Джерело: складено авторами за матеріалами [4].

Показники, що характеризують ефективність використання основних фондів (табл. 2.).

Показники ефективності використання оборотних активів (табл. 3.).

Зазначена система показників дасть можливість оцінити стан, структуру та ефективність використання активів підприємства в цілому та за

окремими складовими, що дасть можливість більш ефективного управління ними.

Таблиця 2. Показники, що характеризують ефективність використання основних фондів

Показники	Формула розрахунку	Умовні позначення
1. Фондовіддача (Φ_B)	$\Phi_B = \frac{Bp_{\text{ч}}}{\Phi_{\text{ср}}}$	$Bp_{\text{ч}}$ – чиста виручка від реалізації продукції (робіт, послуг); $\Phi_{\text{ср}}$ – середньорічна вартість основних фондів.
2. Фондосміність ($\Phi_{\text{ср}}$)	$\Phi_{\text{ср}} = \frac{\Phi_{\text{ср}}}{B_{\text{ч}}}$, $\Phi_{\text{ср}} = \frac{1}{\Phi_B}$	$Bp_{\text{ч}}$ – чиста виручка від реалізації продукції (робіт, послуг); $\Phi_{\text{ср}}$ – середньорічна вартість основних фондів.
3. Рентабельність основних фондів ($P\phi$)	$P\phi = \frac{Пч}{O\Phi_{\text{ср}}}$	$Пч$ – чистий прибуток підприємства
4. Інтегральний показник використання основних фондів ($I_{\text{ІНТЕГР}}$)	$I_{\text{ІНТЕГР}} = \sqrt{I_{\Phi_B} * I_{P\phi}}$	I_{Φ_B} – індекс фондовіддачі основних фондів; $I_{P\phi}$ – індекс рентабельності основних фондів.

Джерело: складено авторами за матеріалами [4].

Таблиця 3. Показники ефективності використання оборотних активів

Показники	Формула розрахунку	Умовні позначення
1. Рентабельність оборотних активів (P_{oa})	$P_{oa} = П/OA * 100$	$П$ – прибуток підприємства за аналізований період; OA – середньорічний залишок оборотних активів в аналізованому періоді.
2. Коефіцієнт фондовіддачі оборотних активів ($K_{\phi B}$)	$K_{\phi B} = Bp/OA * 100$ або $K_{\phi B} = T/OA * 100$	Bp – виручка від реалізації продукції, робіт, послуг; T – товарообіг; OA – середнього залишку оборотних активів.
3. Коефіцієнт фондоемності (завантаження) засобів в обороті (K_z)	$K_z = OA/Bp * 100$ або $K_z = OA/T * 100$	
4. Коефіцієнт оборотності оборотних активів (K_{ob})	$K_{ob} = Д/t = Bp/OA$	$Д$ – кількість днів аналізованого періоду; t – тривалість одного обороту в днях.
5. Тривалість одного обороту в днях (t)	$t = (OA * Д)/Bp$ або $t = OA/Bp^{ср}$	$Д$ – число днів в періоді, що аналізується; $Bp^{ср}$ – середньоденна виручка від реалізації продукції, робіт, послуг.
6. Величина вивільнених або додатково залучених оборотних активів	$\Sigma \text{ визв. } OA = Bp^{ср} (t \phi - t + \text{заморож.})$ $\Pi Д) = -\text{высвобожд.}$	

Джерело: складено авторами за матеріалами [4].

Основна інформація щодо стану, динаміки, структури та джерел формування активів підприємства представлені у Формі №1 «Баланс».

Отже, відповідно до даної форми звітності здійснено аналіз активів ТОВ «ТЕХНОЮГ» (табл.4).

Таблиця 4. Аналіз стану та динаміки активів ТОВ «ТЕХНОЮГ»

Актив	Минулий 2019 рік, тис.грн.	Звітний 2020 рік, тис.грн.	Відхилення (+;-), тис.грн.	Темп зміни, %
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	132,5	54,5	-78,0	41,1
первісна вартість	406,0	406,0	0,0	100,0
накопичена амортизація	273,5	351,5	78,0	128,5
Основні засоби:	9888,0	8623,5	-1264,5	87,2
первісна вартість	24247,0	24318,5	71,5	100,3
знос	14359,0	15695,0	1336,0	109,3
Усього за розділом I	10020,5	8678,0	-1342,5	86,6

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5
II. Оборотні активи				
Запаси:	29158,0	32652,0	3494,0	112,0
Виробничі запаси	389,0	359,0	-30,0	92,3
Незавершене виробництво	0,0	0,0	0,0	-
Готова продукція	0,0	0,0	0,0	-
Товари	28769,0	32293,0	3524,0	112,2
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	10131,0	11453,5	1322,5	113,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	219,5	213,5	-6,0	97,3
з бюджетом	46,5	42,5	-4,0	91,4
у тому числі з податку на прибуток	2,5	2,5	0,0	100,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	206,0	254,5	48,5	123,5
Гроші та їх еквіваленти	135,0	115,0	-20,0	85,2
Готівка	52,0	54,5	2,5	104,8
Рахунки в банках	83,0	60,5	-22,5	72,9
Витрати майбутніх періодів	5,0	0,0	-5,0	0,0
Інші оборотні активи	67,5	238,5	171,0	353,3
Усього за розділом II	39968,5	44969,5	5001,0	112,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	49989,0	53647,5	3658,5	107,3

Джерело: власна розробка авторів

На основі даних табл. 4 можна зробити висновок про зниження суми необоротних активів на 13,4%. Так сума нематеріальних активів зменшилася на 58,9%, а сума основних засобів на 12,8%.

Аналізуючи оборотні активи варто відмітити їх зростання у звітному році на 12,5%. Так запаси у звітному році збільшилися на 12,0%, що стало наслідком збільшення товарів на 12,2%. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари,

роботи, послуги збільшилася на 13,1%. Аналізуючи дебіторську заборгованість варто відмітити її скорочення, зокрема за виданими авансами на 2,7%, а з бюджетом на 8,6%.

Гроші та їх еквіваленти зменшилися у звітному році на 14,8%.

Дані зміни призвели до збільшення загальної суми активів на 7,3%, а саме на 3658,5 тис.грн.

Аналіз структури активів ТОВ «ТЕХНОЮГ» (табл. 5.).

Таблиця 5. Аналіз структури активів ТОВ «ТЕХНОЮГ»

Актив	Минулий 2019 рік		Звітний 2020 рік		Відхилення (+;-), тис.грн.	Темп зміни, %
	Сума, тис.грн.	Питома вага, %	Сума, тис.грн.	Питома вага, %		
1	2	3	4	5	6	7
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	132,5	0,3	54,5	0,1	-0,2	38,3
первісна вартість	406,0	0,8	406,0	0,8	-0,1	93,2
накопичена амортизація	273,5	0,5	351,5	0,7	0,1	119,8
Основні засоби:	9888,0	19,8	8623,5	16,1	-3,7	81,3
первісна вартість	24247,0	48,5	24318,5	45,3	-3,2	93,5
знос	14359,0	28,7	15695,0	29,3	0,5	101,9
Усього за розділом I	10020,5	20,0	8678,0	16,2	-3,9	80,7
II. Оборотні активи						
Запаси:	29158,0	58,3	32652,0	60,9	2,5	104,3
Виробничі запаси	389,0	0,8	359,0	0,7	-0,1	86,0
Незавершене виробництво	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Готова продукція	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Товари	28769,0	57,6	32293,0	60,2	2,6	104,6
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги:	10131,0	20,3	11453,5	21,3	1,1	105,3
Дебіторська заборгованість за розрахунками:						
за виданими авансами	219,5	0,4	213,5	0,4	0,0	90,6
з бюджетом	46,5	0,1	42,5	0,1	0,0	85,2

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5	6	7
у тому числі з податку на прибуток	2,5	0,0	2,5	0,0	0,0	93,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	206,0	0,4	254,5	0,5	0,1	115,1
Гроші та їх еквіваленти	135,0	0,3	115,0	0,2	-0,1	79,4
Готівка	52,0	0,1	54,5	0,1	0,0	97,7
Рахунки в банках	83,0	0,2	60,5	0,1	-0,1	67,9
Інші оборотні активи	67,5	0,1	238,5	0,4	0,3	329,2
Усього за розділом II	39968,5	80,0	44969,5	83,8	3,9	104,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
<i>Баланс</i>	49989,0	100,0	53647,5	100,0	0,0	100,0

Джерело: власна розробка авторів

На основі (табл. 5) можна зробити висновок, що більшу частку в загальній структурі активів займають оборотні активи. Так в минулому році вони склали 80,0%, а в звітному почали складати 83,8%. Відповідно необоротні активи в минулому році склали 20,0%, а в звітному почали складати 16,2%.

Досліджуючи більш детально необоротні активи варто відмітити, що основні засоби в звітному році зменшилися на 3,7%, а нематеріальні активи на 0,2%.

Досліджуючи більш детально оборотні активи варто відмітити, що запаси збільшилися на 2,5%,

що стало наслідком збільшення товарів на 2,6% та зменшення виробничих запасів на 0,1%.

Структурні зміни в дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги призвели до її скорочення на 1,1%. Структурних змін в дебіторській заборгованості за розрахунками не відмічається.

Гроші та їх еквіваленти в загальній структурі зменшилися на 0,1%. Дані зміни призвели до збільшення оборотних активів в загальній структурі на 3,9%.

Аналіз джерел формування активів ТОВ «ТЕХНОЮГ» (табл. 6.).

Таблиця 6. Аналіз джерел формування активів ТОВ «ТЕХНОЮГ»

Пасив	Минулий 2019 рік, тис.грн.	Звітний 2020 рік, тис.грн.	Відхилення (+;-), тис.грн.	Темп зміни, %
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	6000,0	6000,0	0,0	100,0
Капітал у дооцінках	9980,0	9980,0	0,0	100,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	4702,0	5588,0	886,0	118,8
Усього за розділом I	20682,0	21568,0	886,0	104,3
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0,0	0,0	0,0	-
Усього за розділом II	0,0	0,0	0,0	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	0,0	0,0	0,0	-
Короткострокові кредити банків	6638,5	7893,0	1254,5	118,9
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	0,0	0,0	0,0	-
товари, роботи, послуги	13550,5	12311,5	-1239,0	90,9
розрахунками з бюджетом	3,5	51,0	47,5	1457,1
у тому числі з податку на прибуток	0,0	29,0	29,0	-
розрахунками зі страхування	0,0	0,0	0,0	-
розрахунками з оплати праці	191,0	186,5	-4,5	97,6
Поточка кредиторська заборгованість за одержаними авансами	3070,5	3069,5	-1,0	100,0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	5853,0	8568,0	2715,0	146,4
Усього за розділом III	29307,0	32079,5	2772,5	109,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0,0	0,0	0,0	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	0,0	0,0	0,0	-
<i>Баланс</i>	49989,0	53647,5	3658,5	107,3

Джерело: власна розробка авторів

На основі даних (табл. 6) можна зробити висновок, що основними джерелами формування активів є власний капітал та поточні зобов'язання і забезпечення.

У звітному році відмічається загальне збільшення джерел формування активів на 7,3%,

що стало наслідком збільшення власного капіталу на 4,3% (886,0 тис.грн.), поточних зобов'язань і забезпечень на 9,5% (2772,5 тис.грн.). Аналіз показників ефективності використання оборотних активів ТОВ «ТЕХНОЮГ» (табл. 7.).

Таблиця 7. Аналіз показників ефективності використання оборотних активів ТОВ «ТЕХНОЮГ»

Показники	Минулий 2019 рік	Звітний 2020 рік	Відхилення (+;-)	Темп зміни, %
1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	4,58	3,38	-1,20	73,81
2. Тривалість одного обороту оборотних активів	79,71	108,00	28,29	135,49
3. Рентабельність оборотних активів	2,81	1,44	-1,37	51,24
4. Сума вивільнених з обороту (додатково залучених в оборот) оборотних активів	14184,75			
5. Коефіцієнт фондоемності (завантаження) активів	0,22	0,30	0,08	135,49
6. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	86,28	63,50	-22,78	73,60
7. Період погашення дебіторської заборгованості	4,23	5,75	1,52	135,88

Джерело: власна розробка авторів

Аналіз показників ефективності використання оборотних активів ТОВ «ТЕХНОЮГ» дає можливість зробити висновок про загальне зниження ефективності використання оборотних активів.

Так, коефіцієнт оборотності оборотних активів зменшився на 26,19%, при цьому тривалість одного обороту оборотних активів збільшилася на 35,49%. Рентабельність оборотних активів змінилася на 48,76%. Сума вивільнених з обороту

(додатково залучених в оборот) оборотних активів склала 14184,75 тис.грн. Коефіцієнт фондоемності (завантаження) активів в звітному році збільшився на 35,49%.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зменшився на 26,4%, при цьому період погашення дебіторської заборгованості збільшився на 26,4%.

Аналіз показників ефективності використання необоротних активів ТОВ «ТЕХНОЮГ» (табл. 8.).

Таблиця 8. Аналіз показників ефективності використання необоротних активів ТОВ «ТЕХНОЮГ»

Показники	Минулий 2019 рік	Звітний 2020 рік	Відхилення (+;-)	Темп зміни, %
1. Коефіцієнт віддачі необоротних активів	18,26	17,51	-0,75	95,89
2. Рентабельність необоротних активів	11,22	7,47	-3,75	66,57
3. Інтегральний показник використання необоротних активів	0,80			
4. Коефіцієнт віддачі нематеріальних активів	1381,24	2788,57	1407,33	201,89
5. Рентабельність нематеріальних активів	848,30	1188,99	340,69	140,16
6. Інтегральний показник використання нематеріальних активів	1,68			
7. Фондовіддача основних фондів	18,51	17,62	-0,89	95,22
8. Фондоемність	0,05	0,06	0,00	105,02
9. Рентабельність основних фондів	11,37	7,51	-3,85	66,10
10. Інтегральний показник використання основних фондів	0,79			

Джерело: власна розробка авторів

Аналіз показників ефективності використання необоротних активів ТОВ «ТЕХНОЮГ» свідчить про зниження ефективності їх використання в звітному році. Свідчення цього є інтегральний показник використання необоротних активів на рівні 0,80. Так, коефіцієнт віддачі необоротних активів зменшився на 4,11%, рентабельність необоротних активів зменшилася на 33,43%.

Ефективність використання нематеріальних активів навпаки збільшилася, про що свідчить значення інтегрального показника використання нематеріальних активів на рівні 1,68. Так, коефіцієнт віддачі нематеріальних активів збільшився в 2 рази, рентабельність нематеріальних активів на 40,16%.

Ефективність використання основних фондів тако зменшилася, про що свідчить інтегральний показник використання основних фондів на рівні 0,79. Так, фондодіддача основних фондів зменшилася на 4,78%, рентабельність основних фондів – на 33,9%. Фондоємність збільшилася на 5,02%.

Висновки

Результати проведеного дослідження дають можливість зробити висновки, що питання аналізу стану активів підприємства відіграє дуже важливе значення, оскільки саме від ефективності

використання матеріальних та фінансових ресурсів, які як життєво важлива система забезпечують розвиток підприємства залежать ефективність діяльності підприємства.

Нами було здійснено аналіз стану активів підприємства, що включає аналіз стану та динаміки активів ТОВ «ТЕХНОЮГ», аналіз структури активів, аналіз джерел формування активів, аналіз показників ефективності використання оборотних та необоротних активів.

Варто зазначити, аналіз стану активів залежить від низки факторів, що викликає великий інтерес і в подальших дослідженнях в даній галузі.

Abstract

Modern market conditions of economic activity allow us to see that the development of economic relations, along with increasing competition, is increasingly pushing entrepreneurs to address the issue of asset management. The results in any field of management depends on the efficient use of material and financial resources, which as a vital system ensure the development of the enterprise. Therefore, the care of assets is an important point as a result of the activities of any enterprise, in today's economy, these issues are of paramount importance. Thus, the process of analyzing the state of the enterprise's assets acquires special significance in today's conditions.

The purpose of the article is to analyze the state of enterprise assets.

The main objectives of the article are:

- defining the essence and highlighting approaches to understanding the concept of "enterprise assets";
- formation of methods for assessing the state of assets of the enterprise;
- assessment of the condition and efficiency of the use of enterprise assets.

The following methods were used in the study: the method of analysis in synthesis, the method of classification, generalization, grouping.

The results of the study allow us to conclude that the analysis of the assets of the enterprise is very important, because it is from the efficiency of material and financial resources, which as a vital system for enterprise development depend on the efficiency of the enterprise.

Список літератури:

1. Петруня Н.В. Концептуальні підходи до визначення сутності активів підприємства // Н.В. Петруня // Економічні інновації. – Випуск 41. – 2010. – С. 186-194. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/66498>.
2. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. // Матеріали сайту www.ligazakon.ua [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pro-u4ot.info/index.php?section=browse&CatID=52>.- (Міжнародні стандарти).
3. Фролова Л.В. Тренінг з економіки підприємства: навчально-методичний посібник. / Л. В. Фролова, О. С. Кравченко – К.: Кондор-Видавництво. – 2013. – 154 с.
4. Економіка підприємництва: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. В. Фролової. – Одеса: Бондаренко М.О. – 2020. – 708 с.
5. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия/ И. А.Бланк. – К.: Ника – центр, Эльга. – 2003. – 448 с.
6. Бункина М.К. Макроэкономика: учебник.– 3-е изд., перераб. и доп./ М. К. Бункина, А. М. Семенов, В. А. Семенов. – М.: Дело и Сервис. – 2000. – 512 с.
7. Великий енциклопедичний словник. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc3p/50262>.
8. Ламанов И.П. Активы организации: их формирование, использование и управление: их формирование, использование и управление: дис. ... канд. экон. наук : 08.00.01, 08.00.10 / Ламанов Иван Петрович. – Краснодар. – 2005. – 192 с.
9. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: навч. посібник / Л. А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ. – 2004. – 365 с.
10. Федько К.А. Податкова система України: Термінологія і формулювання основних положень : навчальний посібник / К. А. Федько, В. І. Приб. – К.: ЦУЛ. – 2007. – 319 с.
11. Пушкар М.С. Фінансовий облік: підручник / М. С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш. – 2002. – 628 с.
12. Сучасна енциклопедія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc1p/3994>.

13. Фаріон І.Д. Економічна суть і особливості функціонування активів / І. Д. Фаріон, Н. М.Урбан // Наукові записки. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. – Ужгород.: УНУ. – 2004. – № 13. – ч. 1. – С.70-72.
14. Шчадилова С.Н. Особенности ведения бухгалтерского учета с применением МСФО / С. Н. Шчадилова. – М.: ИКЦ, – 2007. – 320 с.
15. Філіппова С.В. Аналітичні інструменти управління інноваційним розвитком промислового підприємства: [моногр.] / Л.О. Волощук, В.В. Кірсанова, С.В. Філіппова. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О. – 2014. – 180 с.
16. Моделі і методи прийняття управлінських рішень в стратегічному плануванні фінансової діяльності підприємств виробничої сфери. Навчальний посібник / О.С. Балан, С.В. Філіппова, М.А. Юдін та ін. – Одеса: ОНПУ, ФОП Бондаренко М.О. – 2016. – 130 с.

References:

1. Petrunya N.V. (2010). Conceptual approaches to determining the essence of enterprise assets. *Economic innovations*, 41, 186-194. Retrieved from <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/66498> [in Ukrainian].
2. International standards of accounting and financial reporting. Retrieved from <http://pro4ot.info/index.php?section=browse&CatID=52>. [in Ukrainian].
3. Frolova L.V., Kravchenko O.S. (2013). *Training in enterprise economics: a textbook*. Kyiv: Condor Publishing House [in Ukrainian].
4. Frolova L.V. (2020). *Economics of Entrepreneurship: a textbook*. Odessa: Bondarenko M.O. [in Ukrainian].
5. Blank I.A. (2003). *Management of assets and capital of the enterprise*. Kyiv: Nika – The Center, Elga. [in Russian].
6. Bunkina M.K. (2000). *Macroeconomics: textbook*. Moscow: Case and Service [in Russian].
7. Large encyclopedic dictionary. Retrieved from <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc3p/50262> [in Ukrainian].
8. Lamanov I.P. (2005). *Assets of the organization: their formation, use and management: their formation, use and management* [in Russian].
9. Lakhtionova L.A. (2004). *Financial analysis of agricultural enterprises: textbook. Manual*. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
10. Fedko K.A. (2007). *Tax system of Ukraine: Terminology and formulation of basic provisions: textbook*. Kyiv: CUL [in Ukrainian].
11. Pushkar M.S. (2002). *Financial accounting: a textbook*. Ternopil: Carte Blanche [in Ukrainian].
12. Modern encyclopedia. Retrieved from <http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc1p/3994> [in Ukrainian].
13. Farion I.D. (2004). Economic essence and features of the functioning of assets. *Scientific notes. Collection of scientific works of the department of economic analysis*, 13, 1, 70-72. Uzhhorod: UNU [in Ukrainian].
14. Shchadilova S.N. (2007) *Peculiarities of accounting with the use of IFRS*. Moscow: ICC [in Russian].
15. Filyppova S.V., Voloshchuk L.O., Kirsanova V.V. (2014). *Analytical tools for managing the innovative development of industrial enterprises*. Odessa: FOP Bondarenko M.O. [in Ukrainian].
16. Balan O.S., Filyppova S.V., Yudin M.A. et al. (2016). *Models and methods of making managerial decisions in strategic planning of financial activities of enterprises in the manufacturing sector*. Odessa: ONPU, FOP Bondarenko M.O. [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Брагіна О.С. Аналіз стану активів підприємства / О. С. Брагіна, В. О. Романовський // *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. – 2021. – № 5 (57). – С. 13-22. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No5/13.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2021.2. DOI: 10.5281/zenodo.6647362.

Reference a Journal Article:

Brahina O.S. Analysis of the state of the assets of the enterprise / O. S. Brahina, V. A. Romanovsky // *Economics: time realities. Scientific journal*. – 2021. – № 5 (57). – P. 13-22. – Retrieved from <https://economics.net.ua/files/archive/2021/No5/13.pdf>. DOI: 10.15276/ETR.05.2021.2. DOI: 10.5281/zenodo.6647362.

